Voorzitter,

De begroting 2027 sluit met een overschot van € 2,3 mln. Dat is een goed vertrekpunt voor het komend jaar. In de meerjarenbegroting kantelt het beeld: vanaf 2028 ontstaan tekorten die oplopen tot € 3,1 mln in 2030, vooral door dalende rijksmiddelen. We staan aan de vooravond van de grootste investeringsopgave in jaren: GOL, één centraal gemeentehuis, het IHP, ontwikkeling van de Grassen en MFA's in meerdere kernen en dergelijke. Dit zijn plannen welke voortkomen uit verstandige besluiten in de voorgaande jaren. Deze kunnen we in de komende jaren gerealiseerd worden vooral omdat Heusden er vandaag financieel goed voorstaat. Het zijn mooie plannen welke passen bij een ondernemend gemeente-bestuur. Maar het vraagt anderzijds voor de komende periode ook om scherp te blijven en verstandig te kiezen, immers de financiële ruimte wordt in de komende jaren kleiner.

DMP is positief over de koers. In deze begroting zien we de eerste stappen van het coalitieprogramma 'Heusden Vooruit!' terug. Met deze begroting als fundament voor 2027 zijn we tevreden. Wel geven we het college een aantal aandachtspunten mee voor de komende periode.

Financiën. In het coalitieprogramma hebben we afgesproken dat we tijdig scenario's en keuzes voorbereiden i.v.m. de verwachte terugval van rijksmiddelen. Die staan nog niet in deze begroting. Het lijkt ons daarom goed dat de raad uiterlijk bij de voorjaarsnota 2027 een ombuigingsrichting krijgt voorgelegd om de jaren 2028 tot en met 2030 meer sluitend te maken? Kan de wethouder aangeven of dit haalbaar is?

De netto schuldquote stijgt naar 137% in 2030. De investeringen zijn verstandig, maar DMP wil grip houden. Wij vragen het college om te overwegen om een plafond voor de schuldquote te hanteren. Hoe ziet de wethouder dit?

Daarnaast bevat deze begroting opvallend veel grote opgaven waarvan we weten dát ze geld gaan kosten, maar nog niet hóeveel. Ook het nieuwe IHP met de financiële kaders moet nog worden vastgesteld. Dit zien we niet als afzonderlijk risico terug in de betreffende paragraaf. Daar maken we ons vooralsnog wat bezorgd over. DMP wil geen begroting met verrassingen en vraagt daarom op een later moment inzicht te geven in de bandbreedte van deze kosten. Hoe staat de wethouder hierin?

Sociaal domein. De kosten stijgen met € 4,2 mln ten opzichte van vorig jaar. Positief is de inzet op stevige lokale teams, die zwaardere en duurdere zorg helpen voorkomen. We hopen dat de nieuwe Reikwijdtewet ons jeugd- en gezinsteam meer ruimte geeft om de juiste zorg te bieden en te kiezen voor alternatieve oplossingen voor kinderen en gezinnen. Verder hopen we dat het lopende onderzoek binnen de regio (i.c.m. de resultaten van de eerdere task force) de inzichten biedt om het ketenproces van de jeugdhulp financieel beter onder controle te krijgen.

Met de extra jongerenwerker en BOA zijn we goed op weg. We zien uit naar de evaluatie over twee jaar, zodat we weten of we meer moeten inzetten op preventie door jongerenwerk of op handhaving door een BOA.

Verkeer en openbare ruimte. Fiets- en verkeersveiligheid blijft voor DMP een speerpunt, vooral veilige fietsroutes naar scholen. Het fietspadenplan voor de hele gemeente is ons eerder beloofd, maar de begroting zegt alleen dat de uitvoering wordt 'afgestemd op beschikbare middelen'. Wij zien het plan graag snel tegemoet, met budget en planning. In het bijzonder vragen we aandacht voor het fietspad langs de Heusdenseweg tussen Heusden en Haarsteeg, waar de bestrating slecht is, als ook voor de veiligheid van fietsers op de Vendreef.

Met voldoening zien we dat de opwaardering van de Oostelijke Tuinbouwweg met een vrijliggend fietspad in uitvoering is en dat gestart wordt met het fietsvriendelijk maken van de Priemsteeg. Echter hier hebben we nog wel een vraag over. In de toelichting op nieuw beleid in deze begroting is vermeld dat de Priemsteeg zal worden omgebouwd naar een fietsstraat. De wethouder gaf laatst in een informatievergadering aan dat de Priemsteeg slechts fietsvriendelijk zou worden ingericht. Voorzitter, wat is hier nu de bedoeling? Verder zijn we blij met de aanpak van het straatwerk in Hedikhuizen.

Binnen de verschillende kernen bestaat de verwachting dat gemelde problemen rondom wegen, fietspaden en stoepen binnenkort worden opgepakt. De afgelopen jaren zijn extra budgetten beschikbaar gesteld, maar middelen worden jaar op jaar overgeheveld doordat de uitvoering achterblijft. Het lijkt ons daarom goed om te kijken of we in de komende vier jaar hier versnelling kunnen aanbrengen. Hiervoor is inzicht nodig. Om dat meer richting te geven hebben we daarover een **motie** uitgewerkt.

Daarnaast voorzitter, het meerjarig uitvoeringsplan van het GVVP loopt af, terwijl een aantal geplande verbeteringen nog niet is uitgevoerd. Wij vragen op korte termijn een actualisatie van het meerjaren uitvoeringsplan GVVP en de actuele planning, waarbij ook de raad prioriteiten kan stellen.

Daar waar het gaat over verkeer en veiligheid vragen we ook dit jaar weer om effectieve maatregelen te nemen bij de onveilige kruising N267, afslag Heesbeen. De voorziene aanpassing door de provincie lost de verkeersonveilige situatie niet op. We steunen daarom de **motie** welke door het CDA zal worden ingediend.

Net als in voorgaande jaren vragen we aandacht voor de rolstoelvriendelijkheid in alle kernen; daar is nog steeds verbetering nodig. Ook hoort er in elke grote kern een openbaar toilet te zijn. Graag zouden we onderzoeken wat de mogelijkheden zijn en de kosten die we hiervoor moeten maken. Graag een reactie van de wethouder hierop.

Ontmoeten. Elke kern, en elke wijk heeft een plek nodig waar mensen elkaar ontmoeten. Toch lezen we in deze begroting niet hoe het staat met onze dorpshuizen, wijkcentra en andere ontmoetingsplekken, en wat nodig is om ze toekomstbestendig te houden. Daarom dienen wij samen met het CDA de **motie** 'Versterk de ontmoetingsplekken' in.

Onderwijs. Het besluit over nieuwbouw van basisschool De Bussel in De Grassen is al in 2020 genomen. Nu de schop de grond in gaat voor de woningen, wordt de nood groter; de huidige locatie barst uit haar voegen. We hopen dat de huidige raming voor De Bussel voldoende is. Daarnaast zien we uit naar het definitief ontwerp van De Groene Bogen.

In 2027 worden de Heusdense educatieve agenda en het IHP vernieuwd. Wij vragen het college de raad mee te nemen in de evaluatie van de huidige stukken.

Cultuur. Over het Gouverneurshuis zijn we duidelijk: de besluitvorming over de doorontwikkeling van een lokaal museum duurt te lang. Er ligt nu een onafhankelijk advies, het bestuur heeft zekerheid nodig over de ondersteuning en de doorontwikkeling. Toch staat dit nog steeds als PM-post in de begroting. Er bestaan nog teveel afhankelijkheden bij het nemen van besluiten hierin en pleiten ervoor om de ontstane problematiek te ontvlechten. Onze fractie heeft daarom een **motie** uitgewerkt.

Veiligheid. Uit de antwoorden op onze vragen blijkt dat er nog onvoldoende inzicht is in het veiligheidsgevoel per kern. Zonder dat inzicht weten we niet welke maatregelen waar nodig zijn. Wij vragen daarom dit mee te nemen in de inwonerspeilingen zodat inzicht per wijk ontstaat. Kan de portefeuillehouder dit ondersteunen?

Buitengebied
De herziene ontwikkelvisie buitengebied wordt in het tweede kwartaal van 2027 vastgesteld. Hoe verloopt dit proces, en wordt de raad betrokken bij het bepalen van de uitgangspunten?

Tenslotte voorzitter, al met al een solide begroting voor 2027 met een duidelijke investeringsagenda. De komende periode vraagt om heldere bedragen en scherpe keuzes, zodat we ook na 2027 kunnen blijven investeren in al onze kernen. Kortom: verstandig vooruit!